

Prof. dr. W.G. Werner
Voorzitter van de Commissie van advies
inzake volkenrechtelijke vraagstukken
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
Minbuza-2014.182467

Datum 9 mei 2014
Betreft Adviesaanvraag aansprakelijkheid van internationale organisaties

Geachte Voorzitter,

Internationaal bestaat er overeenstemming dat internationale organisaties volkenrechtelijk aansprakelijk kunnen zijn voor hun handelen of nalaten. De mogelijkheden om dergelijke aansprakelijkheid in te roepen voor een rechter zijn echter beperkt. Zo kunnen uitsluitend staten partij zijn in een procedure voor het Internationaal Gerechtshof. Internationale organisaties genieten veelal immuniteit van rechtsmacht voor nationale rechters, en zijn zeer terughoudend in het afstand doen van die immuniteit.

In theorie bieden internationale organisaties met enige regelmaat een alternatief rechtsmiddel in de vorm van vastgelegde procedures voor geschillenbeslechting. In de praktijk wordt dit soort rechtsmiddelen echter ad hoc ingezet en leidt de discretionaire bevoegdheid van organisaties om in aansprakelijkheidskwesties afstand te doen van immuniteit soms tot onbevredigende resultaten. Het ontbreken van een deugdelijke claimprocedure speelt met name wanneer internationale organisaties operationele activiteiten verrichten. Beslechting van claims voortkomend uit operationele activiteiten krijgt recent veel publieke en juridische aandacht, onder meer als gevolg van de cholera epidemie in Haïti waarvoor VN vredesmilitairen verantwoordelijk zouden zijn.

Nu het aantal en het werkterrein van internationale organisaties enorm zijn uitgebreid en zij een steeds zelfstandiger positie in het internationale rechtsverkeer hebben verworven, is nadere bestudering van het (incomplete) systeem voor beslechting van rechtsgeschillen over de effecten van het handelen of het nalaten van internationale organisaties gewenst. In het licht van de expertise van de CAVV acht ik uw advisering omtrent de bestaande aansprakelijkheidsprocedures en mogelijke alternatieve procedures van belang. Graag verzoek ik u mij hieromtrent te adviseren, waarbij onderstaande vragen als uitgangspunten dienen:

- Hoe beoordeelt u de bestaande procedures met betrekking tot beslechting van geschillen waarbij een internationale organisatie partij is? Leiden deze procedures tot een eerlijke procesgang?
- Zijn er voldoende mogelijkheden om internationale organisaties aansprakelijk te stellen?
- Hoe beoordeelt u, als aansprakelijkheid van een internationale organisatie wordt vastgesteld, de praktische uitvoerbaarheid van de juridische gevolgen van die vaststelling?
- Hoe zouden alternatieve claimprocedures er uit kunnen zien?

Onze referentie
Minbuza-2014.182467

Graag ontvang ik uw advisering zo mogelijk voor 1 juli 2015.

Met de meeste hoogachting,

Frans Timmermans
Minister van Buitenlandse Zaken